

Afstand van gemeenschap; afstand doen van schulden.

In de huidige - slechte - economische situatie is de kans op een faillissement van een onderneming aanzienlijk toegenomen. In het geval een onderneming in de vorm van een eenmanszaak wordt gedreven, en de ondernemer ook gehuwd is (zonder huwelijkse voorwaarden), zal in de regel ook de echtgenoot van de ondernemer in staat van faillissement worden verklaard. Wellicht kan in een dergelijke situatie een echtscheiding, in combinatie met de zogeheten afstand van gemeenschap, uitkomst bieden.

In een huwelijksgoederengemeenschap vallen (uitzonderingen daargelaten) alle bezittingen en schulden die echtgenoten hebben. Dit geldt ook voor alle zakelijke schulden, die één van de twee echtgenoten (die als eenmanszaak een onderneming drijft) is aangegaan. Een schuldeiser kan zich op de volledige huwelijksgoederengemeenschap verhalen; ook op het inkomen van de andere echtgenoot (die wellicht niets van de betreffende overeenkomst afweet).

Wanneer een huwelijk door echtscheiding is ontbonden, blijven beide voormalig echtelieden tegenover derden aansprakelijk voor een schuld die tijdens het huwelijk is ontstaan (en nog niet is voldaan). Diegene die de overeenkomst destijds had afgesloten blijft aansprakelijk voor de gehele schuld, de ander voor de helft. Dit volgt uit artikel 1:102 BW.

In de praktijk betekent dit dat er mensen met een (halve) schuldenlast worden opgezadeld, waar zij geen feitelijke bemoeienis mee hebben gehad. Een voorbeeld vanuit het traditionele rollenpatroon: de man drijft een onderneming, de vrouw is hier niet bij betrokken. Een faillissement van de onderneming (lees: de man) heeft dan bijna altijd tot gevolg dat de vrouw ook failliet gaat. In de praktijk zal een faillissement ook worden voorkomen, door toelating tot de min of meer vergelijkbare situatie van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (waarop ik niet verder zal ingaan).

Als de vrouw in bovenstaand voorbeeld zelf beschikt over een redelijk inkomen, of over vermogen dat niet valt in de gemeenschap van goederen (door een erfenis of door een schenking onder een zogeheten uitsluitingsclausule), dan is het de moeite te onderzoeken of het middel afstand van gemeenschap de schade kan beperken.

Afstand van gemeenschap is geregeld in artikel 1:103 BW. Afstand wordt gedaan van het aandeel in de huwelijksgoederengemeenschap. Indien de vrouw van het bovenstaande voorbeeld na ontbinding van het huwelijk afstand doet van haar aandeel in deze gemeenschap, is zij niet langer aansprakelijk voor de schulden die haar ex-

Richard F. Vonk
Van Veen Advocaten

partner is aangegaan. Afstand van gemeenschap is een uitzondering op de hierboven genoemde hoofdregel van artikel 1:102 BW.

Het is ook mogelijk om zonder echtscheiding afstand te doen van een aandeel van een huwelijk; ik zal hier verder niet op ingaan.

In het kader van afstand van gemeenschap is het van belang dat er geen schulden zijn waarvoor de vrouw naast de man hoofdelijk aansprakelijk is. Het meest voorkomende voorbeeld is de hypothecaire lening. En, bij afstand van gemeenschap mag slechts een beperkt aantal zaken worden meegenomen, zoals beddengoed en kleding. Al het overige dient te worden achtergelaten. Ook moet men enkele vormvereisten in acht nemen, en dient binnen drie maanden na echtscheiding de afstand worden gedaan.

Kort gezegd: bij privévermogen van de vrouw of een redelijk inkomen van de vrouw, kan het de moeite zijn ter bescherming hiervan het huwelijk te ontbinden. Zo kan in goed overleg tussen de beide echtelieden de schade enigszins beperkt worden indien de zakelijke activiteiten van de man tot een schuldenlast hebben geleid.

Indien u meer wenst te weten over deze kwestie of andere personen- en familierechtzaken, kunt u altijd contact met mij opnemen.

Richard F. Vonk
Van Veen Advocaten
Postbus 442, 6710 BK EDE
Tel: 0318 - 68 78 18
Fax: 0318 - 68 78 15
Email: r.vonk@vanveen.com